

обезпечение на заемитѣ, залагатѣ на капиталистичѣ събороветѣ отъ извѣстни налози и съ това имъ даватъ възможность да се бъркатъ въ вътрѣшнитѣ работи на страната. Нека турцитѣ да постъпватъ така: тѣ не мислятъ за утрѣшния день; какво ще да става, тѣ имъ трѣбватъ пари. Но младо господарство, което го чака бѣдщность, — да се отдава по тоя начинъ, на произвола на безжалостнитѣ bonholders-и: какво може да бѣде по прискърбно отъ това! Ни едно господарство на западъ не би се съгласило на подобна вассалность. По тоя начинъ е създадено положението на Египетъ; и подобно на феллахитѣ, гордитѣ и свободни сърби ще бѣдатъ прѣвърнати въ работници на западнитѣ кредитори, а щомъ позаксѣне исплащанието, Laenderbank, поддържанъ отъ борейтъ на цѣла Европа, ще подбуди Австрия да завземе Сърбия, за да изиска тежкъ данкъ за аукционитѣ западни прѣкуповачи. На всѣкий случай, постоянното увеличаване налозитѣ ще възбуди неудоволствия, които правителството ще поиска да унищожи. Тогава ще послѣдва унищожение свободата на словото и печата, защото тѣ, тѣзи органи на народното чувство, ще станатъ изразители за настроенията на рѣзкитѣ, а сѣщо и мятежнитѣ противници. Работата ще доде до това, че ще трѣбва да се прибѣгва до въоръжена сила. Но, въ Сърбия особено не трѣбва да забравятъ изрѣчението, че „на щикове може да се опира човѣкъ, но на тѣхъ не може да се сѣди.

Въ страна, гдѣ любовта къмъ свобода е дълбоко и общо чувство, — господаря не може да управлява дълго врѣме при помощта на сила, безъ да обръща внимание върху нелюбовта на народа. Той наскоро би се озовалъ въ положението на Наполеона III, въ края на неговото управление. Като почувствувалъ разклатванието на своя прѣстолъ, Наполеонъ захваналъ да се отвлѣча въ чуждестранни съюзи, въ война, въ приключения. Но недостатъчно поддържатъ отъ своя народъ, той срѣщалъ голѣми прѣпятствия за побѣди.

Въ деня, когато въ Лондонъ стана извѣстно, че Франция обявила война на Пруссия, азъ ядохъ съ Луи Блана у общия нашъ другаръ, Сомерсета Бомона. Луи Бланъ бѣше умисленъ. „Насъ ще ни смачкатъ, каза той. Разбира се, тая война ще завърши това безчестно управление на империята; но какво ще стане съ нашата мила Франция? Това е положението на 93-та година, но само наопаки. Тогава Франция бѣше народъ, — народна власть, която се бореше съ произвола. А пъкъ сега Германия изображава народъ, който е възстаналъ, като единъ човѣкъ, срѣщо чуждестранецъ; това е демократия всецѣло въоръжена срѣщо цезаризма“.

